

ФАКТОРНИЙ МЕТОД АНАЛІЗУВАННЯ РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИЗИКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

© Дашко І.М., Симак А.В., 2015

Однією з основних властивостей інноваційної діяльності є високий рівень ризику її провадження. У зв'язку з цим суб'єкти інноваційної діяльності, передусім ті з них, які вкладають інвестиції у її здійснення, повинні ретельно проаналізувати рівень ризикованості цієї діяльності. У низці наукових праць, зокрема у [1, с. 119-121; 2, с. 176-177 та ін.], наводяться різноманітні підходи до оцінювання рівня ризику господарської діяльності, однак, недостатня увага приділяється аналізуванню впливу чинників на цей рівень.

Запропонований нами факторний метод аналізування рівня інвестиційного ризику інноваційної діяльності базується на розкладанні узагальнюючого показника ризику у ряд, що являє собою суму добутків коефіцієнтів значущості зміни значень кожного показника-фактора на рівень непередбачуваності їх зміни. При цьому в якості узагальнюючого показника ризику виступає рівень ризику недоотримання запланованих фінансових результатів від здійснення інноваційного проекту.

Розроблений метод спирається на поняття рівня непередбачуваності зміни певного показника, який характеризує інноваційну продукцію підприємства або результати та умови протікання інноваційної діяльності. Під рівнем непередбачуваності зміни певного показника розуміється математичне сподівання частки відхилення фактичного значення показника відносно його запланованого значення. За таких умов факторну модель інвестиційного ризику інноваційної діяльності можна подати у вигляді такої формули:

$$R = \sum_{i=1}^n a_i \cdot k_i, \quad (1)$$

де R – рівень ризику недоотримання запланованих фінансових результатів від здійснення інноваційної діяльності; a_i – рівень непередбачуваності зміни i -го показника, що характеризує інноваційну продукцію або результати та умови інноваційної діяльності; k_i – коефіцієнт, що характеризує значущість зміни значення i -го показника; n – кількість показників, що впливають на рівень ризику інноваційної діяльності.

Побудова адитивної факторної моделі ризикованості інноваційної діяльності, загальний вигляд якої описується виразом (1), передбачає виконання певної послідовності дій. Згідно із запропонованою послідовністю побудови цієї моделі спочатку на підставі ретроспективної інформації з використанням як часових, так і просторових вибірок оцінюються та усереднюються значення фактичного рівня непередбачуваності показників, що містяться у моделі, а потім, прийнявши ці значення як відомі величини, обчислюються коефіцієнти, що характеризують значущість зміни значень кожного показника-фактора стосовно впливу його на результуючий показник. При цьому оцінювання коефіцієнтів значущості може здійснюватися шляхом використання методів кореляційно-регресійного аналізу або методу елімінування.

Маючи прогноз рівня непередбачуваності зміни показників-факторів, можна оцінити інвестиційний ризик інноваційної діяльності у майбутні періоди, використовуючи запропоновану адитивну факторну модель рівня інвестиційного ризику.

1. Кігель В.Р. Оцінювання економічної ефективності ризикових проектів реального інвестування / В.Р. Кігель // *Держава та регіони*. – 2008. – № 3. – С. 118-124.

2. Барышникова Л.П. Методы оценки эффективности и риска в инвестиционных проектах / Л.П. Барышникова, Т.А. Холодимова // *Вісник ДонДУУ «Менеджер»*. – 2005. – № 4 (34). – С. 175-178.